

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petič-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 101.

V Ljubljani, v petek 2. maja 1884.

Letnik XII.

0 razpadanji društev.

Od Pohorja, 30. aprila.

Nek severoslovanski list se je nedavno pritoževal zavoljo slabljenja in naglega razpadanja društev, ki so si jih rodoljubi o svojem času osnovali z veliko navdušenostjo. Naj se obrnemo kamorkoli, — k našim čitalnicam, društvom učiteljskim, obrtniškim, ne izvzememo niti „Matice šolske“ — povsod se baje javlja neka ohabljenost, slabost, hiravost gledé skupnega sodelovanja. Dotični dobromisleči pisatelj, dozdevno iz krogov učiteljskih, nahaja vzrok v vsplšni slabosti ljudski, ktera se marsičesa loti ognjevitosti, a konča mrzlo; začenja z ljubeznijo, a preneha z omrzlostjo, včasih tudi z zavistjo.

Ne tajimo, da je v teh besedah mnogo resnice, odgovarja „Čech“ v štev. 83 —, ali pravi vzroki propadanja ležijo globočeje in se lahko v eno klopko zmotajo.

Vsa novoveka društva ne slabijo, ne pešajo, ne razpadajo. Nahajajo se društva, ktera tudi danes bujno rastejo in dobivajo moči, da se jim le čudimo. Ali ta društva so dvojne vrste ter so si gledé delovanja v ravnem nasprotju. To so na jedni strani društva nabožno-socijalna, a na drugi strani brezbožno-socijalna. Prva priznavajo najvišjo veličastvo božje ter že vsled tega spoštujejo in poslušajo tudi oblasti svetovske; druga nasproti ne marajo za nobeno veljavo, posebič ne za božjo in v obče duhovno, ampak hrepenijo samo pe načelih anarhiških, brezvladnih. Dva sveta sta se postavila proti sebi, kakor ogenj in voda, svetloba in tema; ta dva sveta si prizadevata, vsak s svojimi vabili, razne življe v svoje kolo privabiti.

Geslo ali podlaga jednemu svetu je ljubezen, temelj drugemu je zavist. Čudno, da ne le ljubezen, ampak da tudi zavist zamore razne ude k jednemu telesu prikovati, k jednemu načelu privezati in vendar je tako.

Kdor želi to uganjko rešiti, mora hočeš-nočeš

pri tem rabiti ključe, ki mu jih daja krščanski nauk o medsebojni „ljubezni“ hudih duhov, ktera izvira iz zavisti zoper Boga. Ne zavida hudoba hudobe, ali zavist nasproti Bogu, kakor najboljšemu in za peklenščaka vedno izgubljeni dobroti, je brezmerna in toraj tudi večja, kakor zavist medsebojna, zavist jednega do drugega, jednakega do jednakega.

Ta nezapopadljiva zavist zoper Boga nam razjasnuje navidezno jednost zlih duhov, razsvitljuje nam tudi takozvano pobratimstvo onih življev, kateri si s vsemi pripomočki prizadevajo socijalni v Bogu osnovani red preverniti.

Ko bi bilo možno, bodisi le za trenotek, da bi zavist hudobe-duha proti Bogu prenehala, bilo bi še po njihovi „ljubezni“ in pobratimstvu.

S tem se tudi razjasnuje jedinstvo in pravo bratstvo društev, osnovanih na ljubezni do Boga. Čem večja je ljubav k Bogu, tem tesnejša sloga, tem močnejše je pobratimstvo; a kadar ljubezen do Boga slabi, ako konečno celó vera razpada, tam je odzvonilo slogi, odklenkalo bratstvu, tam društvo razpada. Za to trditev nam je svedok zgodovina in, kakor se vidi, vsakdanja skušnja*).

„Nič na svetu ne trpi vekomaj“, rekel je pisatelj teh vrstic nek prijatelj, ko sva se razgovarjala o neki družbici v kraji dopisnikovem. Največ časa doživijo društva cerkvena. In do danes, piše skraja imenovani dnevnik, do danes prebili so samo tisti samostani, ter le tisti do zdaj cvetó, kateri se, ker na ljubezni vtemeljeni, v tej ljubezni vzdržujejo. V kakoršni meri vsahuje ljubezen, pojema bode složnost, jednost in bratimstvo družbe cerkve.

Vsa ostala svetovska društva, stoječa nekako na neutralnih tleh — med Bogom in satanom — danes nimajo dolgega življenja, ker se duhovi čem dalje tem bolje med seboj ločijo in se postavljajo bodisi že na desno k Bogu, bodisi na levo k Belijalu.

*) Kaj pa, ko bi to pojasnovalo že vsako mero presega-joče kvasanje, zabavljanje in vničevalno zasramovanje časnikarjev drug drugega. Naj se malo pa resno premisli, kje je vzrok in temelj tej prikazni.

V tem leži cela skrivnost društev v obče. Iz tega vzroka se je tudi Cerkev že od začetka potrudila, naj bi se vsako društvo osnovalo na podlag nabožnosti. Ta društva so prestala vsako zlobo časa, pretrpela so tudi verozakonsko revolucijo na Nemškem, a politično na Francoskem, dokler niso popustila verske podlage. Lažiliberalizem naše dóbe je pa društvom odvzel krščanski temelj, a s tem tudi društva na pesek posadil.

Pisatelj teh vrstic se neče hvaliti, da se šteje med tiste, ki z veseljem pristopajo k društvu, ako si je načelo zapisalo blagor ubogega naroda; k pristopu žene ga vselej ljubezen do pravega napredka in omikanja našega ljudstva; danes pa, ko gleda lahkomišljeno delovanje nekterih „liberalnih“ so-društvenikov, se stara ljubezen ni omajala, vendar dolžnosti pri četvero društvih, ki so med Slovenci razširjena, spolnuje le z nekim, da tako reče, domoljubnim — strahom, kakoršen je že več udov izpodil, mogoče, da še tudi dopisniku pot pokaže.

Kdorkoli toraj — tako konča omenjeni konser-vativni časnik čehoslovanski — snuješ kakšno društvo, gledaj, da mu daš in vzdržiš podlago pravo, nabožensko, sicer zidaš na pesku. Ponovimo tudi, da se danes zamorete vzdržati le dve vrsti društev: jedna, osnovana in varovana v ljubezni do Boga, in pa tej nasprotna druga, so-cijalni red prevračajoča.

Novi volitveni red

za trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani.

(Konec.)

§ 9.

Volitev se vrši javno. Kdo hoče voliti, daje se mu na na izvoljo, da voli ali a) ustno, ali b) da svoje može na glasovnici napisane sam podá volitveni komisiji, ali c) da oddá poleg izkaznice glasovnico, s svojim imenom podpisano, obrtnemu oblastvu I. stopinje, ktera jih komisiji dološlje.

LISTEK.

Za poduk in kratek čas vsim — posebno Dolenjcem.

Dandanes vse pridiguje. V državnih in deželnih zborih imajo dolge govore, tako dolge, da bi razdeljen en govor na štiri dele zadostoval za štiri pridige; morda bi bile še predolge, ali vsaj predolgečasne. Tako ti visoki govorniki večkrat prazno slamo mlatijo — „vlečejo se za prazen nič“. Malokdaj koga spreobrnejo, kakor tudi navadno dolge pridige ne.

Dolgo časa se sedi pri občinskih sejah in še to se ne doseže, da bi se krčme o postavni uri zapirale; sedi tudi pri šolskih sejah po več ur, pa še dobrega sveta za toliko potrebni in koristni šolski vrt odbrati ne morejo.

No, dragi bralci, ali ni to le prevečkrat gola resnica? Oj, da bi ne bila!

Naj tudi jaz, dasi nepoklican, eno povem bolj navadnim poslušalcem, poljedelcem in sadjerejem — posebno Dolenjcem.

Toda — odpustite mi, ako padem v poprej grajani greh — zabredem v „dolgo pridigo“; ne

morem drugače, ker je zelo zmešana in pomešana, misel imam pa vendar dobro za vas in za-se.

Vam ne bom nič novega povedal, vendar staro robo dobro poslušajte, ako vas je draga volja.

O sadjereji se res veliko govori, še manj pa stori. Tako je bilo brati v „Slovanu“ v listu prvem l. l. Res pametno, toda nič veselo ni govoril „o prospehu naše sadjereje“, ker izvzemši Gorenjca in Ipavca, Dolenjec in Notranjec „kljuko“ zaslužita v tem imenitnem in za kmeta potrebnem predmetu.

Na Gorenjskem se sadjereja še dosti dobro goji, na Dolenjskem in Notranjskem se z malo izjemo čisto zanemarlja!

Za poljedelstvom, s katerim je živinoreja sklenjena je gotovo najvažnejša stroka kmetijstva sadjereja sploh, saj veste, da za vinorejo ni po celem Kranjskem. Za to stroko se v resnici vse premalo stori. Kako visoko stopinjo bi bili v sadjereji že lahko dosegli do sedanjega časa, ko bi se bili ljudje količkej zanj potrudili, ako se pomisli, da so že nekteri naših prednikov in le nekteri vnati sadjerejci bili, to nam spričujejo velikanska zdaj že umirajoča drevesa po vrtilih in družih krajih. Dragi bralec, glej, to so znali že stari Rimljani.

Prebiraje po J. Šubicu poslovenjeno Virgilijevo poljedelstvo (georgikon), našel sem obilno število

lepih in praktičnih naukov o vseh strokah kmetijstva. Govori v pesniški (vezani) besedi: o poljedelstvu, živinoreji, čebelarstvu, pogojzdarstvu, posebno pa o sadjereji. Popisuje, kaka zemlja ugaja eni ali drugi stroki: opeva tudi nezgode škodljive enim in drugim sadežem. Popisuje naposled tudi veselja, ktero vživa pridni kmetič. Med vsemi opravili v raznih stanovih gotovo kmetič največ različnosti in pravega naravnega veselja ima. Da tudi njega marsikaj tišči — kdo bi tega ne vedel!

Virgilij ti opeva med drugim, kaka mora zemlja biti in kako prav pripravljena.

(Besede in vrstice pesnikove premišljeno beri!):

„Prvo pomlad, ko sneg kopni na prisojnih goricah, Ter se gruda mehča in perhlá po toplem vetriču, Naj mi začenja tedaj že vol pred plugom stopaje Hripati ter v razoru gredé naj sveti se lemež. Setva le tista rodi po želji delavnega kmeta, Ktera je dvakrat mráz in dvakrat čutila solnce. Prebogat pridelek mu do verha obilnice polni.“

Vedi, da ni vsaka zemlja in vsak kraj za vse sadeže; poznati je treba razno prst in vremenske premembe. On uči tako-le:

„Naj bo skerb, da neba in povetrijá razne premembe Prav spoznamo in sev očinsko in zemlje naravo: Kaj mar slehern kraj rodi, kaj ne dovoljeva. Takaj plenjajo setvine bolj, tam srečniše grozdi, Drevji porod drugej in klíje svobodno zelenje.“

Glasovnice se morejo odprte ali zaprte oddajati in določiti. Na zaprtih glasovnicah pa mora biti zunaj zapisano ime volilcevo.

Tisti volilci, kateri volijo tako, da določijo napise in podpisane glasovnice (alinca 1. sub c), morajo svoje glasovnice z izkaznicami vred v določenem roku oddati obrtnemu oblastvu I. stopinje, kjer je podjetje, ali jih temu oblastvu doposljati. Glasovnice z izkaznicami vred določijo se lahko po c. kr. pošti, po c. kr. davkovnih uradih ali po občinskih uradih, da tudi po lastnih pošlih.

Glasovnice, katere po preteku določenega roka obrtno oblastvo prejme, se ne vzprejmo.

Obrtno oblastvo I. stopinje odpravi prejete glasovnice poleg izkaznic, ureditvi jih po občinah ter dodavši jim v § 8. zaznamovane spiske, volitveni komisiji, v roke njenega načelnika.

Ko občinski uradi zopet predložijo v § 8. zaznamovane spiske obrtnemu oblastvu I. stopinje, priložiti morajo dostavne izkaze ter nedostavljene pošiljatve temu oblastvu vrniti.

Obrtno oblastvo I. stopinje mora nedostavljene pošiljatve vrniti volitveni komisiji.

§ 10.

Zgoraj navedene tiskovine (izkaznice, glasovnice, razpis volitve), kakor tudi vse vloge volilcev pošiljajo se volitveni komisiji po pošti poštne prostote, če se v napisu pristavi: „V volitvenih zadevah trgovinske in obrtne zbornice v Ljubljani.“ (§ 22., alin. 1., zakona o trgovinskih zbornicah).

§ 11.

Na določeni in volilec naznanjeni dan izvršuje volitvena komisija glasovanje. Na glasovnice, katere dojdejo med glasovanjem, se samo tedaj ozira, če so bile pri obrtnem oblastvu pravočasno oddane (§ 8., odstavek 5).

Volitvena komisija odpre doposlane ali osebno oddane, zaprte glasovnice še le tedaj pred glasovanjem, ko je osebno glasovanje že dokončano.

Med tistimi, kateri smejo biti izvoljeni v dotično volilsko kategorijo (volitveni razred), razsoja podpolovična večina glasov; kadar je jednoliko glasov, razloča žreb, katerega potegne kdo izmed volitvene komisije.

§ 12.

Volitvena komisija razsoja o veljavnosti volitve in razglasi uradno končni posledek volitve.

Izvoljenim članom naznani volitvena komisija, da so izvoljeni.

Če v osmih dneh od tistega dne, katerega je dokazano, da je to bilo izvoljenec osebno razglašeno, od njega ne pride volitveni komisiji nič izrecila, da hoče volitev prevzeti, tedaj se za izvoljenega šteje tisti, kateri je v isti volilski kategoriji (volitvenem razredu) za njim dobil največ glasov.

Volitvena komisija oznanja trgovinskemu ministru po c. kr. političnem deželnem oblastvu izvoljene člane, pristavlja, iz kake volilske kategorije (volitvenega razreda) je kateri.

§ 13.

Trgovinski minister določi dan in uro, kdaj naj se otvori, oziroma ustanovi novoizvoljena zbornica.

Zbornico otvori tega ministra pooblaščenec ter potem predá prvosedstvo po letih najstarejšemu članu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. maja.

Notranje dežele.

Prihod maršala nadvojvode *Albrehta* in njegov slavnostni sprejem v Trstu je bil za irredentovsko cvetje ondi to, kar je mrzla slana meseca majnika za nežne fiziole kalil. Tako jih je poparil, da še danes ne vedo, ali res v Trstu živijo, ali pa morda kakih sto milj od domačije. Nikdar do sedaj niso opustili priložnosti in je še ne opuste zdihovati, kako slabo da je v Trstu pod kremplji avstrijskega orla in zaljubljenih pogledov preko velike vode v blaženo Italijo ni konca ne kraja. Ako bi si človek Trst po njihovih mislih slikati hotel, moral bi si ga nehoté misliti za gnjezdo nezadovoljnih, ki vsake priložnosti bolj željno pričakujejo, kakor židje Odršenika, da bi se rešili krutega avstrijskega gospodarstva in podali pod toliko zaželeno italijansko krono. Kar priplujejo tje kaj na mogočnemu parobrodu „Lissa“ nadvojvoda Albreht in vsa lamentacija, vse zdihovalje pokaže se kot zgolj sleparija, ki je od Italije „irredente“ za pesek odločena, ki naj bi se nevednemu v oči sipal. S sprejemom maršala Albrehta je Trst zopet jasno dokazal, da je še vedno avstrijsko mesto, in da se zaveda, komu se ima zahvaliti za stopinjo, na kateri dan danes stoji. Trst je in bo avstrijsko mesto, pri vsem tem mora pa gledati, da se mu njegov slovanski značaj še bolj razvije; kadar se bo ondi veliko in malo toliko zavedalo slovanske svoje narodnosti, kakor se to sedaj v Ljubljani godi, potem smo pa ob sinji Adrijji gospodarji.

„Politik“ ima z Dunaja dopis, v kojem z velikim začudenjem čitamo, da je prav malo manjkalo in *Taaffejevo ministerstvo* bi se bilo posadilo na klop zatočencev. Tožiti ga je nameravala združena levica zaradi razrušitve Praške trgovinske zbornice, kakor bi se bila ta po nepostavnem potu vršila. Konečno je pa fakijska gospoda vendar-le sprevidela, da bi družega ne dosegla, kakor nezmerno blamažo in je bedasto misel opustila. Opustila jo je pa zopet edino le zaradi bolezni, na kateri združena levica že dalj časa boleha in to je nesloga. Ko so že stvar od vseh strani do dobrega preresetali, so sprevideli, da bi ne imeli zadosti glasov pri glasovanju za dotični sklep; kajti če tudi so med saboj v marsičem edini, tu pa tam se pa zopet neusmiljeno koljejo, v tem se na noben način niso zamogli zediniti, da bi bil razpust Praške trgovinske zbornice nepostaven. Sicer pa dogovori o tej vse prej kakor dvomljivi zadevi niso še pri kraju in vedno še lahko dočakamo, da se tudi v Avstriji kaj takega primeri, kakor se je na Švedskem in Norveškem zgodilo, seveda bo konec in završitev čisto drugačna. Švedi so zatožene ministre obsodili, pri nas bi se bila pa združena levica, če tudi tožnica, obsodila. Ker je pa znano, da levičarji od dne do dne bolj propadajo in ker vemo, da Bog tistega oslepi, kogar je pogubiti namenil, je vendar-le še vedno mogoče, da se bodo toliko zedini in proti *Taaffejevemu* ministerstvu tožbo vložili. Naj jo le, bodo vsaj zvedili, po čim je okus.

Doslednost, kje si? Povsod drugod jo je lažje dobiti, kakor pa med *nemškimi liberalci*. Ni še dolgo tega, kar so obsodili soglasno bivšega rektorja Dunajske univerze dr. Maassena zaradi tega, da je glasoval za ustanovitev česke šole v X. okraji. Favoriten po svojem prepričanju in so od njega zahtevali, da bi bila njegova dolžnost v tem slučaju proti prepričanju glasovati, kajti tu je šlo za zatiranje slovanskega življa in pri taki priložnosti se pa ne sme gledati na poštenje in na prepričanje, temveč na lastno korist. Sedaj je pa ravno priložnost nanesla, da se je dr. Kopp odpovedal poslanstvu, ker je hotel glasovati za zakup severne železnice, kar

mu pa niso pustili njegovi volilci, na kar je on mandat odložil, češ, da se ne dá strahovati in združena levica mu je ta politični čin odobraval, rekoč, da je poslanca prva naloga, ako treba, tudi dejanski dokazati, da ne sme poznati nikakega vpliva od nobene strani, temveč le po svojem prepričanju delati, kakor mu vest in sree velevala. Tako toraj! Dva dogodka z enim in tistim činom sta nam pred očmi; dva poslance delata sta po svojem prepričanju in vendar nista našla oba enake milosti pred sodnim stolom Plenarja mlajšega in drugov njegovih. Prvi, ki je glasoval za pravično, če tudi Nemcem silno neljubo stvar, je bil obsojen, drugi pa pohvaljen. Tako je v politiki; tu se plašč vedno tako obrača, kakor veter vleče, doslednost je deveta briga, posebno ako se gre za strankarski dobiček.

Možje, ki so po vojski leta 1866 med Laško in Avstrijo določili mejo po *adrijanskem morji*, kako daleč da se smejo laški ribiči našemu obrežju približati, niso ravno Bog zná koliko pojma imeli o važnosti ribjega lova za naše Primorce. Ko bi bilo tedanjim državnikom le količkaj znanega o silni revščini, ki naše Primorce tare od Ogleja pričenši pa do najskrajnega mejnika v južni Dalmaciji, ki si pri vsi svoji zadovoljnosti in skromnem življenju vendar le nič ne morejo opomoči, ker jim laški čožoti (benečanski ribiči) preveliko škodo delajo s svojim lovom ob našem obrežju. Kar so čožoti s svojimi do dna morja segajočimi mrežami polovili, znosijo v avstrijska primorska mesta na prodaj in tako naše domače ribiče spodrivajo, skupljeni denar pa na Laško nosijo. Tako se našim ribičem na ta način silno velika škoda godi. Prvič jim Lahi vse najboljše ribe polovijo, in niso prav nič izbirični; vse jim je dobro staro in mlado, in drugič jim pa tudi na trgu veliko konkurenco delajo in škodo napravljajo. Zarad tega so se že večkrat pritožili, toda vedno zastoj. Vidoč, da pritožba nič ne pomaga, jeli so si sami pomagati in prišlo je do pobojev. Se le tedaj, ko so lansko leto v Spljetu enega čožota ubili, zdelo se je naši in laški vladi potrebno sprožiti misel o medsobojni konferenci, ktera naj bi mejo na adrijanskem morji določila. Sedaj je ta komisija v Gorici, pri posvetovanju; kakor se pa čuje, bo pa menda stvar za Avstrijo zopet nepovoljno rešena. Sklicujejo se neki na to, da je avstrijsko obrežje strmeje, toraj globokeje in ima vsled tega več in boljše rib, kakor plitvo laško. Zarad tega se meja ne more po sredi, temveč bolj proti naši strani potegniti. Radovedni smo, kaj bi Lahi rekli, ko bi bil slučaj ravno nasproten. Ali bi bili tudi toliko prijenljivi, kakor so naši dotični pooblastenci v Gorici. Prijenljivost in strpljivost ste jako lepi čednosti, le v škodo naroda ne smete biti. Kakor hitro pa narod vsled nji škodo trpi, proč z njima in brezobzirnost mora na njino mesto stopiti. Tako vsi delajo, zakaj bi pa mi ne! V prvi vrsti nam je gledati, da lastne otroke napasemo, potem dajmo še le sosedovim kruha.

Vnanje države.

„Dobro nam došli! Živeli!“ zaklical je organ srbske naprednjaške stranke „Videlo“ našima prestolonaslednikoma prihajajočima v *Belgrad*. Srbska prestolnica in kralj na slovesen način sprejema gosta, kakoršnega se Srbija sto in stoletja ni nadjala. Davno že minul je čas, ko so slavni Nemanjići občevali z inostranskimi vladarji, pri katerih so bili jako čislani. Zgodovina nam pripoveduje o velikem pomenu, ki ga je srbska država v tisti dobi imela in o zvezah, s katerimi je bil srbski cesarski dvor združen z drugimi kraljevimi in cesarskimi dvori evropskimi. Čas se je spremenil, srbska slava razsula se je v prah in pepel, srbski narod postal je sužen rod nečloveških Turkov! Politično je bila tedaj Srbija umrla. Vstala pa je zopet od mrtvih, kraljevi dvor se je zopet postavil in prvi njen kralj danes slavne goste sprejema, kakor so jih sprejemali nekdanji slavni njeni

Praho delati je polovica gnoja; počivati pa tudi mora zemlja, sicer ji vso moč odvzameš, ako iz nje le vlečeš, ne dodajaš pa gnoja.

Ako se njive spočijejo, rodovitne so zopet.

Virgilij veli:

„Tudi počivajo naj čez leto njive požete,
Da leže vtrudena raj opomoči si more.“

Opešane njive z masnim gnojem pognoji, potem rodile ti bodo še tisto leto; „če bo pa zajec gnojil, zajec bo tudi žel“ — tako pravijo pametni ljudje.

Ali bodi Bogu potoženo! — kako zanikrni so nekteri, kar se pripravljajo gnoja tiče. Suhega kakor poper vozijo na njive, če še ni zadosti suh, pusté ga še po več tednov v malih kupih na njivi — zdaj naj pa čudeže dela! Boš počakal malo, dragi kmetič!

Kadar kaj bereš ali slišiš o pripravljanju gnoja, že so ti pred očmi drage cementne jame gnojnice — gotovo so prav dobre. Za malega poljedelca so dobre in koristne gnojišča z ilom pripravljena — kar mogoče v senci in gnoj dobro potlačen, da se ti ne vname; to je velika škoda, „ako ti gnoj tabak kadi“ v malih kupih — kakor si že večkrat videl, kaj ne? — V hlevih gnoj pušati, je nezdravo za živino; taki

kupi v hlevih so šmentano čudna lekarna ali apoteka za živino — veš, žival mora tudi dihati, če hoče živeti — slab zrak še za gada ni dober.

Kodar imate masno, vlečljivo zemljo, z bitom pobijajte kepe, kodar pa rahlo, z valom potlačite jo k tlam, posebno, če jo je sren pozimi ali spomladi vzdignil; s tem se koreninice k zemlji pritisnejo in lažje primejo. Tudi te reči te Virgilij uči:

„Mnogo je njivam v prid, ki z rovnico grude lenive
Razdroblja, povleče pa z brano; na takega gleda
Cererá zlata (rumeno klasje) ne brez daril izpod jasnega neba.“

Kepe potolci tudi kadar si seme že vsejal; pesnik govori:

„Hvalim tudi moža, ki seme vsejavši, z motiko
Njive obhodi; gomolje (grebe) drobeč premastnega polja.“

Ali si že videl, dragi bralec, kedaj, kako zaraščene so bile njive posajene z vsevrstno sodergo: s pernico, z muhčem . . . od kod ta prikazen?

To vem, da si že uganil, ker je že stara in znana reč; njive niso bile osnažene, oplete in seme ne čisto; glej, to je že pesnik Virgilij vedel:

„Videl sem z brano dovelj in dolgo pregledano zernje
Podivjati se celó, če vsakega leta ni brižno (skrbno)
Kmet z roko najboljše zbral.“

Res, zanikern je večkrat marsikteri sejalec, treba je sejati in semena čistega nima; bo že, to je preklicani izgovor, plod pa mešanica mnoga. Saj menda veš, da zemlja že tako rada osat in trnje rodi, odkar jo je Bog preklel zaradi nepokorščine naših prvih staršev. Skrbi za čisto seme, sicer boš svojo popustljivost s slabim pridelkom obžaloval. Mašina (stroj) za čiščenje žita je dobra iznajdba, še bolj pa je roka zato.

Pri delu bodi spreten, ne kakor sem leta 1874 videl na Kočevskem, kako je možak z dolgo suknjo in s cilindrom na glavi ondi oral ter na koncu razbora tlačil si večkrat priljubljeno lulo (fajfo). Pesnik veli:

„Slečen oraj, sej slečen; orač praznuje po zimi.“

Kako neukreten je nekteri kmetič. Kako slaba je zanj, ako trte uviti, ročice pripraviti ne zna; njega vsak že od daleč za nespretnega ima.

Glej, toliko pridige sva z Virgilijem srečno skovala o poljedelstvu; hvala mu, da mi je pomagal. Ti, dragi bralec, ohrani jo pa v srcu in ravnaj se po nji.

(Dalje prih.)

cesarji. Na onem mestu, kjer je pred 19 leti knez Mihajlo obhajal slovesen spomin na srbski upor proti tujemu nasilstvu, njegov potomec danes pozdravlja dobrodošlega gosta in sina jednega najmočnejših in najstarejših evropskih dinastij. Slava Srbom! Dobro porazumljenje Avstrije in Srbije med seboj gotovo ne bode nobeni na škodo, pač pa obema na velik dobiček.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 30. aprila. Moj odgovor na prejšnji „Narodov“ dopis, je dospisnika močno privzdignil; posebno neljub mu je moj podpis, vsled tega moral si je brž z zabavljanjem, sumičenjem in nekterimi frazami jezo nad menoj in neko drugo mu neljubo osebo, ktera pri vsem tem nič nima, jezo ohladiti; pri tem ko se on še vedno lepo v kot stiska in se ne upa iti na dan, kajti toliko sramožljivosti ima vendar, da noče, da bi ga svet poznal, pri vsem tem pa ne neha trditi svoje laži in jo s praznimi izgovori zakrivati in izgovarjati.

Moj dopis imenuje senco, za katero se drugi skriva, in pesek v oči, kar pa ni nikakor res, pri tem ko sam ne vé kako bi oči preč. bralcem obrnil drugam in bi on enako skrbni materi, nevarno orožje detetu iz rok izvil.

Vse njegovo opravičevanje obstoji v tem, da se opira na po njegovi volji izpeljano logiko, ktera pa je povsem krivična in kaže skoraj tako, da to, kar on meni podtika, njega samega tem bolj sramotno zadene, ker se je on v šoli učil in jaz ne. Kajti on trdi, da, ker je bilo omenjeno vsakoletno pustno kosilo ravno pred volitvijo (ali bolje rečeno, ker njega in njegovih zraven ni bilo, jelite? —) moralo se je pri tej priliki o volilnih načrtih govoriti, kajti drugače se on tega misliti ne more. Po tej njegovi logiki morala bi toraj prve dni v postu vsako leto volitev biti! — To je logično. — Kaj pa, ko bi bila letošnja volitev slučajno en teden popred? — ali bi se bilo moralo potem to kosilo opustiti, ali potem še enkrat voliti? — No, vi pa vaša logika; to že ni za nas. Da so se pa nekteri svoje pravice poslužili, kdo jim more to braniti, in ako se je kdo za pravico, ki se mu je in naslednikom za vse čase odvzeti hotla potegnil, ni le svoje dolžnosti storil?

Drugih dokazov za vašo trditev, pravite, nimate, ker niste navzoči bili. Ali drugi č. gg. ki jih s tem žalite, niso zaupanja vredni resnici spričevanja dati?

Izgovarjate se na sodnike, da tudi oni na podlagi znamenj k smrti obsodijo in kaj pravim k temu? — K temu pravim: Da, ako so sodniki kaj takega storili, so si gotovo popred vse prizadejali, resnici na sled priti; so znamenja mnogotehtna biti morala, in so v sedbo bili poklicani.

Vi pa prvega niste storili, ko bi bili lahko, družega niste imeli, ampak zlobno v to porabili in prestrojili, in v tretje niste v to poklicani. — Vsled tega, vam za zdaj tudi družega ne ostane, kot sramotno in zaslužno plačilo lažnika prevzeti.

Da bi bila moja želja Vas „Narodovega“ dopsnika v kozji rog vgnati in na Vašo kratkovidnost računati, je bilo Vam pač nepotrebno misliti. Kajti prvo bi bilo nepotrebno in me tudi ne boli; in kadar me bode bolelo, se bodem vedel braniti.

Drugo pa še manj, ker Vaša strastna zagrizenost bolj na dušno slepoto, kakor na kratkovidnost sklepati da; kajti liberalizem zaničuje in sovraži sveto in zagovarja zlo; kar človek brez dušne slepote delati ne more, toraj bi Vi brez dušne slepote ne mogli liberalce biti. Zakaj da nisem na drugi del Vašega dopisa odgovarjal, je vzrok to, ker ni moja reč; za pravico in dobro ime svoje in bližnjega, prav posebno pa za domačega dušnega pastirja se potegniti, je dolžnost vsakega. Sploh pa na ovi Vaši dopis ne ostaja mnogo odgovarjati! Kajti neresnico pojasnil sem jaz, vse drugo pa so le bolj in zgolj „fraz“, s kterimi je „Slovenec“ in njega dopsniku, ako ne naravnost vendar posredno, skoraj vse potrjeno, za kar skoraj gotovo družega odgovora ni. Da Vas bode moj podpis „neprijetno dirnil“, sem vidil; da sem mu pa za prvi pot še titulature pridelal, zgodilo se je z namenom, da tudi oni, ki dopsnika ne poznajo, vedó, da je zaupanja vreden, in da v Kamniku liberalizem še ni intabuliran.

Da bi bil pa še tretji po Vašem „tako sramotno zgubljeni prislov“ še pridejati mogel, bi bilo; smem reči, kaj lahko mogoče; in bi ne bilo družega treba,

ko moje volje zraven odbornikov ostati, kterim nisem mogel vsega pritrjevati! Vsled tega sem se tudi volitvi odtegnil in vsakemu povedal, da nobenega odborništva ne prevzamem, brez vzroka zakaj!

Še nekaj: Lepo je videti, ako ponuja žena možu grizlje, ktere bi bila še sama zelo potrebna; — manj lepo pa je za „Narodovega“ dopsnika, da pozivlje „Slovenčeve“ dopsnike k dostojnosti v pisavi, pri tem ko je tega on sam v prvi vrsti potreben; seveda, da zaradi njega visokosti (ali kali?) nesejo oči pogled čez lastne smeti vselej le pred sosedov prag in tako svojih videti ne more. Toraj le dostojni, pred vsem pa pravični naj so dopisi, ktere stranke koli, zraven pa pometajmo vsakteri pred svojim pragom najpopred, in prav bode.

Ako z odgovorom morebiti nisem po Vaši volji zadosti hitro (ako ne še prehitro?) Vam postregel, se morete pa že zadovoljiti. Ni drugače, ker hoče moja muha tako.

Ivan Murnik.

Z Dunaja, 1. maja. (Dr. Kopp. Program državne zbornice.) Liberalni listi slavne pesmi prepevajo dr. Koppu, ker se ni hotel nepogojno vdati zahtevam svojih volilcev, ampak je raje odložil svoje poslanstvo. Zlasti pa hvalijo njegovo značajnost in neomadeženost. Ti dve lastnosti morate biti pač silno redki med liberalci, ker je zaradi njih tolikanj občudovanja in strmenja nad dr. Koppom. Sicer pa liberalna manjšina državnega zbora dr. Koppa ne bo dolgo pogrešala; že 26. t. m. bo namreč volitev državnega poslanca v prvem okraju Dunajskega mesta namesto ranjkega dr. Kurande, in že zdaj se je začelo delati na to, da bode izvoljen dr. Kopp. Pa tudi v njegovem dosedanjem okraju so se začeli kesati, da so dr. Koppa pripravili k odpovedi, in posebna deputacija šla je k njemu in mu vnovič ponudila mandat; pa dr. Kopp ji je naravnost odgovoril, da ne bo kandidiral; ako ga pa izvolijo prostovoljno, si bo še premislil, kaj naj stori. Na ta način hoče dr. Kopp, ki bo izvoljen v notranjem mestu, svoje dosedanje volilce moralno prisiliti, da bi ga v zadostenje volili tudi še oni. Ker dveh poslanstev ne more imeti, bi bila to čisto nepotrebna demonstracija, ki bi se dr. Koppu in stranki njegovi pač prilegala, volilec pa delala nepotrebne pota in sitnosti ter jih ob enem spravila ob dobro ime, ker bi se kazalo, kakor da je bilo njih ravnanje, ki je dr. Koppa pripravilo k odstopu, nepremišljeno in sramotno.

V nekterih listih je stalo, da državni zbor letos ne bo več obravnaval kongrue, ker vlada s to postavo ni zadovoljna, na drugi strani pa bode vlada popustila rešitev pristojbinske postave. Ne vem, kje so listi pobrali to novico; dozdej še ni določeno, kaj pride v tem zborovanju še na vrsto. Na vsak način pa bi bilo prav in potrebno pred razhodom rešiti VI. oddelek obrtnijske postave, o obrtnih pomočnikih in učencih, ki ga je obrtnijski odsek predsinčenjem ob 11. uri zvečer srečno dovršil. Omenjeni listi sicer poročajo, da pride ta oddelek na vrsto že prihodnji teden, toda gotovo se to še ne vé.

Domače novice.

(Škofovo imenovanje) provzročilo je po vseh slovenskih pokrajinah, kolikor nam je že danes mogoče soditi, najveselejše občutke! Z radostjo priznavamo, da so to novico z Dunaja došlo vsi slovenski listi brez razločka značaja in vsebine z navdušenjem in srčno zadovoljnostjo pozdravili.

(Šmarnice v Senklavžu) so takoj prvi večer cerkev do poslednjega prostora napolnili. Č. g. o. Hünner iz reda Jezusovega pridobil si je s svojim premišljenim in jako dobro izbranim, temeljitim propovedovanjem sreca poslušalcev h krati. Izvolil si je: vrt, Marijo in človeka za temelj svojega premišljevanja, kjer s toliko umetnostjo slika primero med temi tremi predmeti, da poslušalci strmé.

(Majnik) na Spodnjem Rožniku včeraj popoldne bil je svojega časa vreden! Sešlo se je najodličnejših gostov in prijateljev mile narave toliko, da je šlo jako tesno za prostor. Kar je pa veselje posebno iznenadilo, bila je točna postrežba, vseskozi povoljne cene, dobra pijača, in ponudbe v izborni slovenščini, kakoršne je v Ljubljani malokje po gostilnah slišati. Tako je prav! Vsakemu svoje! Slovenec čista slovenska beseda v javnosti bode več pripomogla do splošnega predora narodne zavesti,

kakor bi nam to sploh po kaki drugi poti mogoče bilo doseči. Naš podedovani greh je že tako ljubezen do vsakega tujega jezika, kteremu radovoljno prednost priznavamo pred domačim, in neprecenljivega pomena bo, ako se javni lokali poprimejo domače besede, s katero bodo došle goste ogovarjali, ktere se bodo pri postrežbi posluževali. Svoji k svojim!

(Postava o lovskih kartah), ki jo je sklenil lanski deželni zbor kranjski, dobila je vsled cesarjevega sklepa z dne 17. aprila t. l. najvišje potrdilo.

(Pri srečkanji) 120 lozov mestnega ljubljanskega posojila, ki se je po načrtu vršilo 2. maja 1884 so bile vzdignene: štev. 22.965 z dobitkom 20.000 gold., št. 61.845 z dobitkom 1500 gold., št. 543 in 51.188 z dobitkom 500 gold. Zaradi prepozno došlega nam razglasa prinašamo danes le glavne dobitke. Jutri pa priobčimo celi razglas, kakor smo ga prejeli od tukajšnjega magistrata.

(Magistrat) je minoli teden napravil splošni popis Ljubljanskih postopačev vulgo barab. Ljudje vsled tega vgibajo, da jih bodo morda kam spravili na delo. Želeti bi pač bilo, kajti nikakor ne more dobrega vtisa napraviti Dunajska cesta ali pa obližje „Zvezde“ na ptujca, ako ga na prvi pogled ta mestna nesnaga v oči zbode. Nekoliko so pa mestjani tudi sami krivi, da se nismo že zdavnej teh najnovejših rokovnjačev, kterim vsako delo smrdi kakor kuga, že zdavnej znebili; ako bi jih posebno ob petkih, ko drug drugemu kljuko podajajo, ne podpirali s krajcarji, prisili bi jih fizično, da bi za kakim delom pogledali. Tako pa se ravna po pregovoru modrega Salomona: „poglejte ptice pod nebom, ne sejejo in ne žanjejo, oče nebeski pa jih vendar-le živi!“ Milosrčnost naj bo na pravem mestu, potrebna je; greh je pa zopet po drugi strani mladostno lenobo podpirati! Meščani pozor!

(Preizkušnje o učiteljski sposobnosti) bile so tu od 21. do 28. preteč. m. K preizkušnji se je oglasilo 15 učiteljev in 17 učiteljic, in sicer za ljudske šole gg.: Bizilj Josip, zač. učitelj v Zgornjem Tuhinju; Funtek Anton, zač. učitelj v Šmartnem pri Litiji; Kremžar Jan., zač. učitelj v Šent-Vidu pri Zatičini; Muren Jan., pomožni učitelj v Drašici; Okorn Jan., zač. učitelj v Postojni; Paternost Henrik, zač. učitelj v Senožečah; Pegan Anton, pomožni učitelj v Planini; Pipan Jan., zač. učitelj v Starem Trgu; Poznik Jan., zač. učitelj v Grčaricah (Masern) na Koč.; Pregelj Jan., pomožni učitelj v Šent-Lamprehtu; Remic Jan., zač. učitelj v Šent-Juriji pri Šmartnem; Skala Anton, zač. učitelj v Ostrožnembrdu; Triplat Anton, zač. učitelj na Koroški Beli; Vrezie Jan., zač. učitelj pri sv. Gregorji. — Gospodičine: Bernot Mar., zač. učiteljica v Knežaku; Borovsky Jul., zač. učiteljica pri Sv. Križi poleg Turna; Demelj Ana, zač. učiteljica v Mozeltji (Mösel); Golč Pavla, zač. učiteljica v Boštanji; Heršič Franciška, učiteljica v zavodu Rehn-inem v Ljubljani; Janohna Antonija, zač. učiteljica v Šent-Vidu pri Zatičini; Kavčič Mar., zač. učiteljica v Loškem potoku; Kolšek Mar., zač. podučiteljica v Šmartnem na Štajerskem; Mahnič Adela, zač. podučiteljica v Šent-Vidu pri Ptujem; Scherz Mar., zač. učiteljica v Zalogu; Schott Matilda, kandidatinja v Ljubljani; Turk Mar., zač. podučiteljica v Črešnovcu pri Slov. Bistrici na Štajerskem; Wenedikter Hel., zač. učiteljica v Kočevji; Vohinec Joh., začasna učiteljica v Cerkljah na Gorenjskem; Wruss Franciška, zač. učiteljica v Vinici; Wruss Marija, zač. učiteljica v Mirni Peči. — Za meščanske šole: g. Zwirn Fr., ljudski učitelj na Dunaji, in gspđ. Brandner, učiteljica v zavodu Rehn-inem v Ljubljani, za francoski jezik. — Spričalo II. vrste so dobili 4 učitelji in 7 učiteljic, spričalo III. vrste je dobilo 9 učiteljev in 7 učiteljic, in spričalo IV. vrste pa 2 učiteljici. 1 učitelj in 2 učiteljici so dobili spričalo sposobnosti samo za nemške, 1 učitelj samo za slovenske, vsi drugi pa za slovenske in nemške ljudske šole. Dva učitelja sta pri začetku preizkušnje odstopila. („U. T.“)

(Razpisi učiteljskih služb na Kranjskem.) V Krškem okraju: na trirazrednici v Ratečah pri Zidanem Mostu II. učit. služba s 450 gold. letne plače. Prošnje do 10. t. m. — V Radovljiskem okraju: na dvorazrednici v Srednji vasi v Bohinji II. učit. služba s 400 gold. letne plače in z 20 gold. doklade in s stanovanjem. Prošnje do 10. t. m. —

(Prememba pri učitelstvu na Kranjskem.) G. Fr. Lavrič, nadučitelj v Šent-Kocijanu, je za trdno postavljen.

Razne reči.

— Lepo podporo je e. k. ministerstvo poljedeljstva na priporočilo deželne vlade Kranjske za vravnovo hudournika „Močilnika“ v Vipavskem okraji dovolilo, namreč 6000 gld. Kranjska priloži k temu še 1000 gld. Lepa pomoč.

— Razpisi učiteljskih služeb na Štajerskem. V Celjskem šolskem okraji: na enorazrednici v Galiciji z dohodki IV. plač. razreda in s prostim stanovanjem. Prošnjo pri krajnem šolskem svetu v Galiciji do 10. t. m. — Učit. služba pri sv. Emi v Šmarijskem okraji (p. Podčetrtek) z doh. po IV. plač. razreda in s stanovanjem. Podučit. služba v Hrastniku v Laškem okraji z doh. po III. plač. razr. Prošnje do 10. t. m. Znanje slov. jezika potreb. no. — Na dvorazrednici pri St. Petru pod Sv. Gorami podučit. služba z doh. IV. plač. razr. in s stanovanjem. Prošnje do 15. t. m. pri krajnem šolskem svetu v St. Petru (St. Peter bei Königsberg.) Z dokazom subsid. poučevanja v kat. verouku. — Na enorazrednici v Blanci učit. služba z doh. po IV. plač. razr. in s stanovanjem. Prošnje do 15. t. m. pri krajnem šolskem svetu v Blanci. Z dokazom subsid. poučevanja v kat. verouku.

— Iz Brna popelje se 14. junija slavnosten gledališki vlak v zlato Prago z jako odličnimi Čehi in Moravani, kjer se bodo pogovorili o bodoči stavbi dostojnega in českega naroda povsem vrednega narodnega gledišča v Brnu. Vdeležba bo velikanska.

— Ženska — mestni uradnik. Iz Szege-dina poroča se zanimiv dogodek iz poslednega prenovljenja mestnih uradnikov. Mestni tajnik Ludovik Jakabffy bil je mnogo let že eden najboljših in najbolj spoštovanih mestnih uradnikov. Ko mu je potekel čas, kandidoval je na novo. Zmage je bil gotov dasi je imel tri protikandidate. Predno pride do glasovanja pri volitvah, naznani predsedujoči nadžupan Kallay ginljivim glasom, da se mora red pri kandidatih spremeniti, ker je Jakabffy, ki je bil kandidovan na prvem mestu, nagloma umrl. Drugi dan so volitve nadaljevali in izvoljena je bila jednoglasno za definitivnega mestnega tajnika Lenka Jakabffyjeva, hči umrlega, ki je ostala po njegovi smrti brez pomoči. Mlada ta dama je že poprej očetu pomagala v uradu.

— Čudna stava. Nekteri trgovci v Berlinu so se pričekali, kdo izmed njih je najbolj močan, posebno pa dva, ki sta veljala za najmočnejša. Da bi prišla resnica na dan, sta stavila, da bo vsakdo izmed obeh na gotovem kraju vzel iz soda slanika (árenka), ga za konec repa z palcem in kazalcem prijel in ga tako s stegnjeno roko nesel po celi Friderikovi ulici; tedaj 3600 metrov daleč, ne da bi se kaj odpočil, ali slanika z drugo roko se dotaknil. Velika veselost navzočih je pozdravila to stavo, ki se je o polnoči zvršila. Kakor se zdi vsa ta stvar smešna, tako je težavna. Komaj je prišel eden onih velikanov z slanikom v roki do polovice ceste, bila mu je roka že tako otrpnjena, da ga ni mogel več držati, in mu je iz roke padel. Njegov tovariš je pa sicer dobil stavo in je nesel slanika 3600 metrov daleč, pa naprej bi ga ne mogel več nesti le za nekoliko korakov, ker roka je tudi njemu popolnoma otrpnila. Dejal je, da bi se rajši najtežavnejšega dela lotil, kakor pa še kedaj slanika nositi.

— Na Pruskem bodo v kratkem vse pravniške profesorske stolice v rokah judov, če bo še kaj časa šlo, kakor gre sedaj. Ni še dolgo od tega, kar ste bili izpraznjeni pravniški stolice v Halle in Marburgu podeljeni judom, in že spet bo dobilo vseučilišče v Kielu enega juda več v profesorski kolegij.

— Škotski veliki posestnik mr. David Hunter Blair je stopil v red sv. Benedikta in je daroval vsa svoja obširna posestva, ki prinašajo leto za letom nad 6000 liber šterlingov (čez 60.000 gld.) istemu redu, da porabi v letne dohodke za misijonske namene v zgornjem Škotskem.

— Princ Napoleon je pred nedolгим časom dejal francoski deputaciji: „Jaz sem reven, jaz nimam premoženja, kakor ga imajo Orleanisti“. Ta izrek ima popolnoma resnično podlago. O tem spričuje zadnje popotovanje princa Napoleona v Prangins. Komaj je tje prišel, izpuštil je iz službe vse stare posle, tudi starega oskrbnika, kateri je 22 let pri njem služil in mu v vojski l. 1870 rešil zakladnico kraljeve palače. To je storil princ iz varčnosti, ker od velikega premoženja, katero je imela nekdanja njegova rodovina, ostala mu je le neznatna svota. Zgodovinske znamenitosti, ktere spominjajo na cesarsko dobo, kakor tudi dragocene podobe so izginile iz njegovih sob.

— Vojno kaso iz dobe cesarja Napoleona I. našli so pred nedolгим časom blizu porenškega mesta Bonna. Na nekem griču je bilo staro drevo, čegar korenine so štrlele iz zemlje. Ko so jih odstranili, našli so na kaso, v kateri je bilo 345.000 frankov gotovine v zlatu in srebru in pa mnogo listin in uradnih izkazov, nekteri še z lastnoročnim podpisom cesarja Napoleona I.

— Dobrodelnost v Angliji. Neki ilustrirani nemški list pravi: Proti koncu leta 1883 našli so v Londonu 1003 dobrodelnih in verskih društev in ustanov s premoženjem 4.313.275 funtov šterlingov, t. j. nekako 50 mil. gld. našega denarja.

Od teh je 18 društev biblijskih, 92 misijonarskih, 6 za stavbo cerkev, 37 za slepce in gluhoneme, 90 bolnišnice in hiralnice, 94 podpornih ustanov, 94 asilov, 11 kuhinj, 56 sirotišnic, 69 zboljševalnic, 99 vzgojevališč, 36 za zboljšanje socialnih razmer v posameznih stanovih in 17 dekletskih varovalnic. Dalje pa je tam brati: Kaj je to mesto s 4 mil. prebivalci, ki ima toliko bogastva, da samo ne ve koliko?

— Prvi milijonar na svetu je kralj ameriških železnic Viljem Vanderbilt. Imetje njegovo cenijo na 200 milijonov dolarjev. Večina denarja leži mu v železničnih papirjih, ki so v visokem kurzu. Dragocenost žene njegove ima primeroma malo vrednost, komaj 150.000 dolarjev.

Telegrami.

Maribor, 2. maja. Slovensko društvo zboruje izvestno 4. dan t. m. (nedeljo) v Slov. Bistrici v gostilni gospoda Adelsteina ob treh popoldne. Prosimo obilne vdeležbe.

Za odbor:

dr. L. Gregorec,
predsednikov namestnik.

Dunaj, 2. maja. V poslaniški zbornici predlagala je vlada načrt postave o razpuščenju porotnih sodišč v Kotorskem okrožji (Dalmacija) zopet za jedno leto 24. t. l. junija počenši. Izjemne sodnije v Kotoru se podaljšajo do konec leta. Volitveni red za volitve v državni zbor po nekterih okrajih v Čedah in po Galiciji se bo preosnoval. Ministerstvo poljedeljstva vtegnilo je načrt postave o ribarstvu.

Madrid, 2. maja. Prišli so na sled zaroti, ki je nameravala raztrgati brzozjavne zveze in zaprečiti železnični promet. Če tudi so vse storili, kar se je le narediti dalo, vendar niso mogli zabraniti, da bi se ne bile raztrgale nekatere telegrafične zveze. Ustaši podrli so tudi nek most na železnični progi, ki veže Barcelono s Francosko.

Umrli so:

29. aprila. Urša Čadež, delavčeva žena, 28 let, Tržaška cesta št. 35, Brighova bolezen. — Magdalena Milavec, e. k. finančnega pomočnega urada vodje žena, 62 let, Salandrove ulice št. 6, jetika.

30. aprila. Marija Jereb, delavčeva žena, 22 let, Rožne ulice št. 39, Meningitis. — Jera Triller, gostija, 68 let, Karlovska cesta št. 1, vodenica. — Ema Zergol, učiteljska pripravnica, 22 let, sv. Petra cesta št. 15, jetika. — Antonija Žitko, delavka, 26 let, na Žabjek št. 3, jetika.

V bolnišnici:

28. aprila. Liza Turk, delavka, 23 let, Pyaemia. — Ferdo Krobot, dimnikar, 38 let, jetika.

29. aprila. Neža Roje, delavka, 29 let, akutna tuberkuloza. — Boštjan Kastelic, gostač, 72 let, pljučnica.

Tuji.

1. maja.

Pri **Maliči**: Einstein, kupec, iz Monakova. — Ernst Faber, kupe. potovalec, iz Ludwigsburga. — Grünhut, Röh, Berner, Rogoli in Jakovitz, kupč. potovalci, z Dunaja. — Anton Komotar, e. k. notar, iz Vrhnike.

Pri **Slonu**: Ferdo dr. Lilek, zdravnik, z Dunaja. — Ign. Neumann, vinski kupec, iz Pečuha. — Janko Grahvo, stavbar, iz Zagreba. — Dragotin Prelesnik, zasebnik, iz Spitala. — Frane Vičnikar, e. k. sodn. pristav, s soprogo, iz Bistrice.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 05 kr., — domača 8 gl. 5 kr. — Rž 5 gl. 65 kr. — Ječmen 4 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 90 kr. — Proso 5 gl. 75 kr. — Turšica 5 gld. 75 kr. — Oves 3 gl. 10 kr.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 50 gl., Rio 50, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 93, Cejlon 75—115, Java 63, Mokka 98—112.

Sladkor po 24—31 gld.

Dišave: poper 84 gl., žbice 60—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 11., iz Smirne 20, rozine 12, pomorance 2, limone 1.50 za vsak zaboj, rožiči 4, mandeljni 76.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 44, angleško 34, petrolej 9.25.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60 zaježe sto komadov 25 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 72, indijski 46.

Ježice po 11—24 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 62, ogerska 65, špeh 57.

Zito: pšenica ruska 10.40—11.—, laška 10.50, koruza 7.25, rž 7.50, oves 7, fižol 11—15, grah 10—15, riž laški 15.50, indijski 11.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

1. maja.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 35	kr.
Sreberna	81	45
4% avstr. zlata renta, davka prosta	101	—
Papirna renta, davka prosta	96	—
Ogerska zlata renta 6%	122	70
" " " 4%	92	—
" " " papirna renta 5%	88	75
Kreditne akcije	160 gld. 320	—
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 117	80
" avstr.-ogerske banke	853	—
" Länderbanks	110	90
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	575	—
" državne železnice	315	60
" Tramway-društva velj. 170 gl.	207	75
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	50
" " " " 1860	500	136
Državne srečke iz l. 1864	100	172
" " " " 1864	50	172
Kreditne srečke	100	182
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	20
" " " Ferdinandove sev.	106	25
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50
London	121	35
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleonid.	9	65
Nemške marke	59	40

Čateška fara (blizu Kostanjevice) na Dolenjskem išče poštenega

orgljavca

iz Cecilijanske šole, ki bi bil ob enem tudi **cerkovnik**. Letno plačo dobiva v žitu in denarjih, ki znaša 350 do 400 gl. na leto, kakor je cena. Za stanovanje in hrano si mora sam skrbeti.

Kdor želi to službo dobiti, naj se obrne s spričali do cerkvenega predstojništva v Čatežu. P. Krška vas blizu Brežic. (2)

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

Cena 1 gl. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izišli prvi del obsega osebo in lastnosti duh. pastirja; potem homiletiko in katehetiko.

Tržaški škofijski list knjigo priporoča s sledečimi besedami: Opus multa eruditione et practica methodo compilatum... sacerdotibus optime commendamus.

Josip Stadler,

stavbeni in galanterijski klepar

v Ljubljani, čevljarske ulice št. 4,

(blizu Hradeckijevega mostu)

se priporoča za vse v njegovo rokodelstvo spadajoča dela tako po mestu, kakor po deželi in prevzame njihovo izvršitev iz novega ali pa tudi le v popravilo in pleskanje (barvanje) pri najstrogejšem poročstvu za dober izdelek in najboljše blago za jako **nizko ceno**.

Jako bogata zaloga

vsakovrstnega blaga iz ploščevine, likanine in kovine, vsakošne kuhinjske in pohištne posode. Ima: kalupe (modli) za peko in žoleo, samovare za kavo in čaj, dalje razne druge samovare, mašine za golaše, bržle in beefsteak, naprave za skropilno kopel, kopelne kadí se sedežem in za otroke, škropilnice za cvetlice, polivalnice za vrte, cvetlice in otrokom za igranje v vsakej velikosti in podobl. Umivalnice za na steno, nabiralnice za pisma, škafe, vrče in vedra, hladilnice za šampanjca in mašine za žganje kave, košarice za kruh in sadje, nosilnice za pitno posodo, posebno za vrčke, reflektorje za na kegljišča, svetilnice za na ulice, za na vrt in žepne, ptičnice, biljarske škatle, česalske svetilnice, cvetlične vaze razne visokosti in podob za vrtnarje. Svetilnice za procesije in za previdenje bolnikov itd. itd. po **jako znižanih cenah**.

Zaloga in naprava stranišč z voden ošnago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo, sprejema se tudi izdelovanje predračunov. (4)